

Gebiedsgerichte Terugkoppeling Goeree-Overflakkee

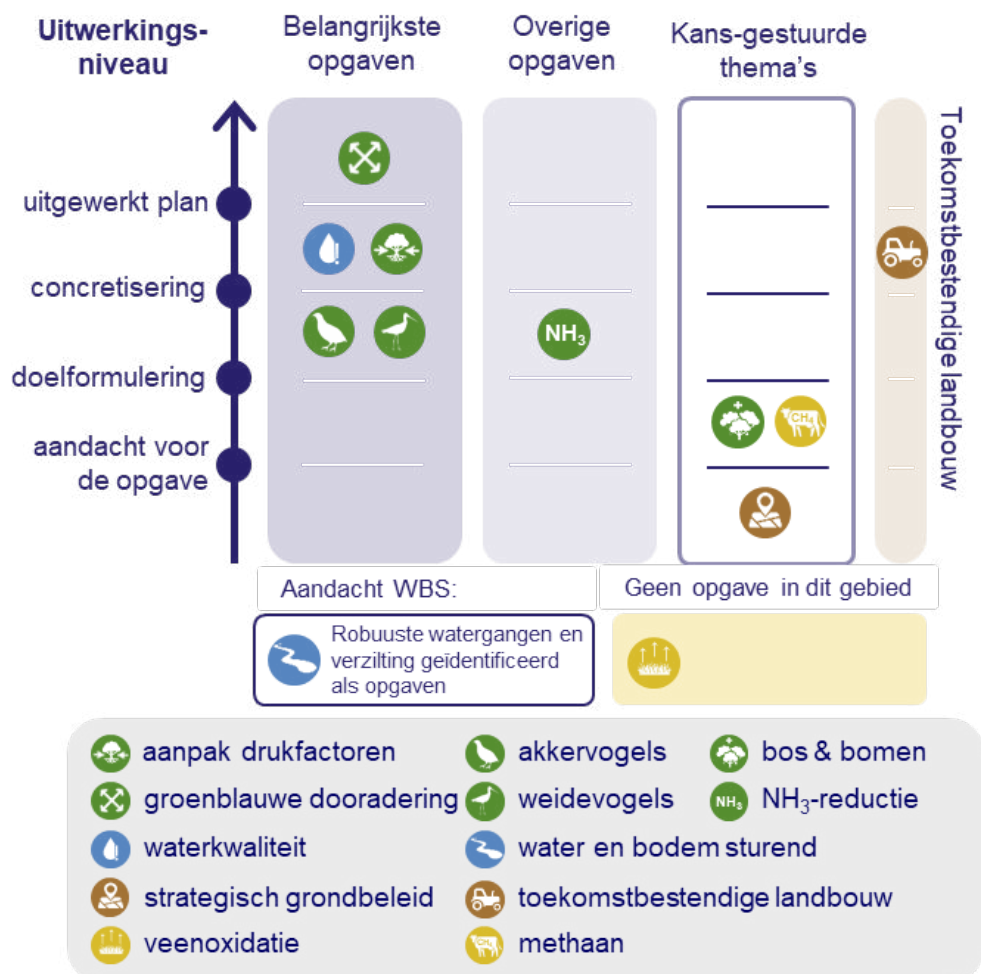
Inleiding

De provincie heeft met veel aandacht de gebiedsplannen van de 16 deelgebieden in Zuid-Holland geanalyseerd. Ze zijn in januari 2026 met waardering door Gedeputeerde Staten vastgesteld voor analyse. Deze gebiedsgerichte terugkoppeling is onderdeel van het Tweede Peilmoment. Per deelgebied staan we stil bij de opbrengsten, sterke punten en verbeteruggesties. De terugkoppeling is bedoeld om de deelgebieden de komende maanden verder op weg te helpen samen resultaten te realiseren en de gebiedsplannen te verbeteren. In september 2026 wordt een besluit van Provinciale Staten verwacht over de brede vervolgaanpak van de gebiedsprocessen in het ZH-PLG.

Hierna volgt inzicht in 1) de opbrengst van het gebiedsplan; 2) de sterke punten in het gebiedsplan; 3) verbeteruggesties voor het gebiedsplan en 4) een vooruitblik op de korte termijn.

Opbrengst gebiedsplan

Uitwerkingsniveau gebiedsplan

Randvoorwaarden

Hoewel het gebied geen expliciete randvoorwaarden stelt voor verdere uitvoering, noemt het gebied wel enkele behoeften, te interpreteren als impliciete randvoorwaarden:

- **Financiering en instrumentarium:**

- De uitdagingen en projecten vragen om meer en langere financiering. Gebiedspartners gaan samen op zoek naar financiering.
- Er is ook aandacht gevraagd voor structurele financiering voor beheer en onderhoud. De kosten hiervoor zijn echter nog niet uitgewerkt.

- **Beleidsruimte en maatwerk:**

- Ruimte voor diverse bedrijfsmodellen, innovatie en groei van agrarische bedrijven. Ruimte om verdienmodellen onderdeel te kunnen maken van het plan.
- Ruimte voor experimenten en maatwerk voor een landschappelijke inrichting waarin natuur en landbouw niet langer strikt gescheiden zijn.
- Duidelijkheid over de drukfactoren per Natura-2000 gebied.
- Onderbouwing van indicatieve doelen die de provincie als gebiedsautoriteit heeft gedeeld en hoe die op de lokale context van toepassing zijn, inclusief een referentieniveau/nulsituatie. Dit ook vanuit de dynamische context met SANE, de landbouwkoers en voedselvisie, de toepassing van doelsturing, de uitbreiding van agrarisch natuurbeheer, etc.

- **Governance en proces:**

- Begeleiding van landschapsbeheerders bij planvorming, uitvoering en eventuele beheertaken (proces, technisch en informatievoorziening).
- Capaciteit voor overheden op programma management, inhoudelijke expertise en samenwerkingsvaardigheden.
- Capaciteit en kennis bij tbo's en agrariërs. Voor deze laatste partijen geldt dat er voldoende financiële ondersteuning nodig is en dat zij tijd moeten kunnen vrijmaken. Begeleiding en ondersteuning zou geleverd kunnen worden door procesbegeleiders, gebiedsregisseurs, agrarische collectieven en adviesbureaus.
- Inrichten van de bestuurlijke samenwerking tussen overheden en de maatschappelijke partners op Goeree-Overflakkee.

Financiële vraag

Met het gebiedsplan van Goeree-Overflakkee zijn 14 projectvoorstellen ingediend. De financieringsbehoefte is op dit moment €3,34 mln, waarvan €3,32 mln aan de provincie Zuid-Holland wordt gevraagd. Voor 1 project is nog geen complete kosteninschatting opgenomen. Het kan zijn dat de totale financieringsbehoefte nog verandert.

Bij het project *Pilot peilopzet Goeree-Overflakkee (met jaarrond doorspoelen)* wordt cofinanciering georganiseerd. De totale omvang van het project is €120.000, waarvan €102.000 aan de provincie Zuid-Holland wordt gevraagd.

Sterke punten

Allereerst wil de provincie haar waardering voor het gebiedsplan in Goeree-Overflakkee nog eens herhalen.

De gebiedspartners hebben de basis voor het gebiedsplan gelegd in verschillende 'visies': een landbouwvisie, een perspectief op de natuur, een strategie op de waterkwaliteit en uitgangspunten voor recreatie. Gezamenlijk is alle informatie van dit grote eiland door een grote en diverse groep gebiedspartners bij elkaar gebracht in het gebiedsplan. Duidelijk is dat samen de stap gezet is van praten naar uitvoeren.

- Er is een zevental thema's geformuleerd met samenhang tussen de belangrijkste opgaven. Groenblauwe dooradering, waterkwaliteit en de aanpak van drukfactoren op N2000-gebieden zijn concreet uitgewerkt. Er zijn ook een of meerdere projectvoorstellen voor deze opgaven geformuleerd.
- Er ligt een visie voor toekomstbestendige landbouw. Er ligt veel potentie om de landbouwplannen in samenhang te organiseren, juist in relatie met doelsturing en de KPI-aanpak. Deze aanpak richt zich onder andere op waterkwaliteit en stikstofreductie.
- De uitwerking van de aanpak van drukfactoren is bovengemiddeld hoog met de drie maatregelthema's hydrologie, recreatie en de aanpak van exoten.
- Met het project 'Eiland van waarde' laat het plan een integrale aanpak van doelsturing, monitoring en kpi-aanpak zien (ook als paraplu van diverse projecten). Er is een grote complementariteit met het landelijke/regionale project Biodiversiteitsmonitor Akkerbouw Zuidwestelijke Delta.
- Er is een duidelijke doorkijk op hoe het gebiedsplan kan worden doorontwikkeld. Er is aandacht voor meerjarige programmering, gebiedsorganisatie en governance, een kennis- en onderzoeksagenda en een instrumentenkoffer.
- De samenhang tussen betere benutting van meststoffen en waterkwaliteit komt duidelijk terug in het plan.
- Het water en bodemsysteem is een duidelijke inhoudelijke onderlegger voor het plan. Er is ook veel en integraal aandacht voor de meest urgente opgaven op dit vlak: verzilting, robuustere watergangen en risico's op wateroverlast.

Verbetersuggesties

Korte termijn

- Op de kennis- en onderzoeksagenda staat ook de aanpak van drukfactoren per gebied. Werk dit op korte termijn verder uit met behulp van het [Arcadis-rapport](#), dat als onderdeel van SANE-maatregelspoor aanpak drukfactoren is uitgewerkt.
- Zoek meer samenhang tussen natuur, water en landbouw. Meer beweging naar doelbereik is mogelijk met doelsturing en de KPI-aanpak (Eiland van waarde), aangevuld voor de opgaven boerenlandvogels en waterkwaliteit (door aanvullende meettechnieken en data data-gedreven teelten) en met ondersteuning voor maatregelen (bodemkracht en bodem als basis) gericht op beter bodem beheer.
- Breng samen met de aanliggende deelgebieden de samenhang tussen trajecten en aanpakken in kaart, om de integraliteit in de Delta te versterken.
- Concretiseer maatregelen en projecten voor de stikstofopgave voor de landbouw in het gebied. Er is nu maar één project, dat in zijn beginfase zit, dat hier een bijdrage aan levert. Er

ligt een behoorlijke stikstofopgave en het is raadzaam projecten met het oog op die reductie verder door te ontwikkelen. Dat geldt ook voor het uitwerken van emissiebeperkende maatregelen voor de akkerbouw met het oog op de stikstofopgave en gewasbescherming.

- Houd bij het ontwikkelen van projecten ook oog voor het behoud of versterken van verdienvermogen. Dat gebeurt nu alleen nog in het project bodemkracht.

Middellange termijn

- Werk het vergroten van circulariteit of samenwerking tussen veehouder en akkerbouwer verder uit. Denk aan de aansluiting met de van Pallandtpolder wat een gemengde experimenteellocatie betreft.
- Breng koppelkansen beter in kaart: initiatieven die nu of in de toekomst ondernomen worden voor bepaalde opgaven, maar die relatief eenvoudig ook kunnen bijdragen aan andere opgaven. Een belangrijk voorbeeld hiervan zijn plannen voor boerenlandvogels, die goed gekoppeld kunnen worden aan initiatieven rondom groenblauwe dooradering, het project bodemkracht en de inzet van agrarisch natuurbeheer.
- Het plan benoemt dat afstemming met grondeigenaren nodig is. Dit biedt aanknopingspunten om met SANE-maatregelspoor strategisch grondbeleid te onderzoeken. Bekijk op welke manieren grondbeleid kan bijdragen aan het halen van de doelen in combinatie met het versterken van verdienvermogen.
- Veel van de projectvoorstellen bestaan uit onderzoeken en pilots. Dat is te begrijpen, maar moet op termijn wel nader worden uitgewerkt. Bijvoorbeeld voor de aanpak van drukfactoren kan een uitwerking gemaakt worden van hoe preventie en bestrijding van invasieve exoten eruit gaat zien. Op basis van enkele voorziene onderzoeken kunnen in een later stadium ook plannen uitgewerkt worden voor hydrologie en recreatie. Dit geldt ook voor de plannen rondom groenblauwe dooradering, waarvan een groot deel verkennend van aard is. Zorg dat ook die in de toekomst overgaan in projecten met een concrete ambitie voor toename van het oppervlak/lengte groenblauwe dooradering.
- Er is geen concretisering van een lokaal doel voor boomaanplant, maar op provincie niveau is wel de ambitie om 400ha bomen te planten. Verken in het gebied mogelijke locaties, al dan niet in combinatie met de plannen voor groenblauwe dooradering. Houd daarbij ook rekening met de opgaven voor boerenlandvogels, zodat deze elkaar niet in de weg zitten.
- Zet de aandacht voor verzilting door en verbreed dit ook naar het anticiperen op verzilting.
- Werk voor de akkerbouw kunnen maatregelen voor emissiereductie (stikstof, gewasbescherming) verder uit. Ook zonder normering is het van belang om die stappen te zetten.

Hoe nu verder?

De provincie als gebiedsautoriteit:

- Gaat aan de slag met het bestuurlijk vaststellen van richtinggevende doelen voor gebieden (waar mogelijk/nodig).
- Ontwikkelt haar beleidskaders verder, zoals de Modulaire Herziening van het omgevingsbeleid, het Regionaal Waterprogramma, de Uitvoeringagenda Landbouw, en de SANE-maatregelsporen.
- Biedt ondersteuning aan de gebiedsprocessen met gebiedsmanagers, proceskosten en deelnamevergoedingen. De gebiedsprocessen lopen in ieder geval tot Statenbesluit over de vervolgaanpak in september 2026 door.

De provincie als gebiedspartners:

- Werkt aan het versterken van integraliteit door integraliteit tussen *gebieden* te versterken via gebiedsmanagers en regietafels maatregelen en projecten voor biodiversiteit meer afstemmen. En integraliteit tussen *opgaven* te versterken door gelijksoortige projecten in samenhang op te pakken en waar nodig overkoepelend beleid te maken.
- Werkt aan het versterken en concretiseren van gebiedsplannen door
 - Opvolgen van aanbevelingen uit gebiedsgerichte terugkoppelingen
 - Programmeren selectie van low-regret projectvoorstellen via de Voorjaarsnota 2026 voor behoud van energie en voorgang in gebiedsprocessen.
 - Overige projectvoorstellen te concretiseren en programmeren o.b.v. het geactualiseerde afwegingskader ZH-PLG. Deze programmering wordt november 2026 verwerkt in de begroting 2027.

Daarnaast werkt de provincie aan een vervolgaanpak voor de gebiedsprocessen, aanhakend op en lobbyend richting het nieuwe Rijksbeleid. Voor de vervolgaanpak spreken we ook met gebiedspartners. Het voorstel wordt naar verwachting voor de zomer gedeeld, waarna Provinciale Staten het in Q3 2026 kunnen behandelen.

Tevens gaat de provincie aan de slag met de gestelde randvoorwaarden. We herkennen veel randvoorwaarden vanuit de gebiedsplannen en werken op dit moment al aan een aantal gestelde randvoorwaarden. Tegelijkertijd geldt dat we voor een deel van deze randvoorwaarden nog werk te doen hebben of een besluit moeten nemen. De komende periode gaat de provincie hiermee aan de slag en kijkt welke rol zij hierin kan vervullen.

Wij vragen of het gebied zich met ons inzet voor:

- Blijf doen wat je al deed: benut reeds geplande overleggen voor het opwerken en concretiseren van ingediende en nieuwe projectaanvragen waar nodig.
- Ga samen met de gebiedspartners (inclusief ons) met de verbeteruggesties op de korte termijn aan de slag om het gebiedsplan nog beter aan te laten sluiten bij de opgaven in het landelijk gebied.
- Onderzoek welke maatregelen in samenhang met elkaar binnen het kerngebied Kust en Duinen kunnen worden opgepakt. Maak daarbij gebruik van elkaars kennis en kunde.